ИЮНЬ 5 Понедельник 1939 он № 127 (2767) Сэн 10 мунгэ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

GYRENEI TON ŞUXALA UDXAŞANARTAI TOGTOOMZO

Byxil oronoigoo xaixaramzaar xyrieelegdehen, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar Seessi bolbol 1939 ondo Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuzai gyrenei biydzeediiji xeden yderei torşo soo bolьşeviig johoor, deloviitaar zybşen xelsebe. Main 29-de, Seessi xadaa xelsexe zyileigee dorodursagdagşa xojor asuudaliiji: SSSR-ei promiişlenno barilgiin Aradai Komissariaadiiji bii bolgoxo tuxai ba sojuuzna respyyblikenyydei avtomobiilьno traansportiin aradai komissariaaduudiiji bii bolgoxo tuxai xelsebe. Seessi bolbol soveed aradai moraalьna-politiiçeske jediinstviiji, terenei durazoriigiiji todorxoilhon xysed negenhanaltaigaar, gyrenei biydzeed tuxai ba aradai şine komissariaaduudiiji bii bolgoxo tuxai zakoonuudiiji batalaa. Ene — aradai-azaxiin ugaa jixe udxaşanartai zakoonuud myn, ede xadaa manai oronoi ekonomiiçeska ba kylьtyyrne amzaltanuudiiji oloşoruulgada, socialiizmiin oronoi xyse şadaliiji saaşadanь bexizyylgede zoriuulagdaba.

—Soveed Sojuuzai olomilliaardna biydzeed xadaa paartiin XVIII sjeezdiin istoriiçeska togtoomzonuudtai xysed zoxilduulan baiguulagdaba. Manai biydzeed bolbol promiişlennostiin, xydee azaxiin, traansportiin, kylьtyyrne baiguulaltiin saaşadaa xelbereşegyi debzeltede, azalşadai materiaalьna-azahuuxa baidaliijinь saaşadanь haizaruulgada ba soveed gyrenei oboroonno xyse şadaliiji yşee jixeer bexizyylgede bodomzologdobo. Biydzeedei ciifrenyyd xadaa Kreemlevske dvoreecte aradai hungamalnuudaar jamar omogorxoltoigoor ba jamar bajartaigaar ugtagdaab, tede xadaa zavooduudta ba faabrikanuudta, kolxoozuudta ba sovxoozuudta, gooroduudta ba seloonuudta tiimeer le ugtagdaba. Byxii arad bolbol Ulaan Aarmiin ba Uhan-Seregei Floodoi xeregselnyydte 40 milliaardhaa deeşe tyxerigiiji assignovaalxa tuxai, praviitelьstviin duradxaliiji tusagaar xangaltataigaar haişaana. Uşaranь, manai zebseglegdehen xysenyydei ebdereşegyi xyse şadalanь, soveed xynyydei miirne azalai ton ynen zaloogonь myn.

Seessieer abtahan zakoonuud xadaa bolьşeviigyydei paartiin XVIII sjeezdiin staalinska togtoomzonuudai dyyxeer nebterenxei.

Hyylşiin yjede, paarti bolbol organizaacanuudiiji tomo bişe bolgoxiin talaar, tusxailbal, narkomaaduudiiji tomo bişe bolgoxiin talaar ugaa jixe xydelmeriiiji jabuulaa, enenь, azaxiin xydelmeriii xytelberileliiji ylemze konkreetne, operatiivna bolgoxo argiiji olgoo. Promiişlennostiin tuilai jixe urgalta xadaa SSSR-te urdanь baihan 14 narkomaaduudai orondo 35 narkomaaduudii baiguulxiiji erihen baina. Manai azaxiin urgalta bolbol SSSR-ei promiişlenne barilgiin ba sojuuzna respyyblikenyydei avtomobiilьno traansportiin— şine narkomaaduudiiji baiguulxiijiş erlee.

Manai oron bolbol barilgiin ugaa jixe oopedtoi boloo. Bidener xadaa negedexi tabanzilde, 51 milliaard tyxerigiiji kapitaalьna barilgada oruulaahemdi. Xojordoxi tabanzilde 114,7 milliaard tyxerig oruulabdi. Staalinska Gurbadugaar Tabanzil bolbol barilgingaa xemzeegei talaar tyryyşiin xojor tabanzilnyydiji xamtadaxa abhanaixihaa jixe boloo,—ene barilgada 192 milliaard tyxerig oruulagdaa. Tiixetei zamta, xojordoxi tabanzilde promiişlennostiin şine barilgada 58,6 milliaard tyxerig zoruulagdahan aad, gurbadaxi tabanzilde—111, 9 milliaard tyxerig zoriuulagdaba. Barilgiin xydelmerinyydei ene şine xemzeeji şudalalga—jixe, sloozno zereg myn. Xarin, mynee barilga taruu bolonxoi, tereeniiji narkomaad byxen tustaa jabuulna, yiledberi tuxai anxaralnuud bolbol azaxiin xytelberilegşedei byxii şaxuu xaixaramziiji abşanxai, tiin, barilga bolbol olon niutaguudta xaruuhagyi ylşedeg boloo. Barilgiin plaanuudiiji dyyrgexegyi—iime muu zanşal bii bolşoo. Biydzeed tuxai doklaadiiji Seessi deere zybşen xelsexe zuuraa, barilganuud deegyyr boldog, azaxiida xalşaxereg xandalgiin, eeriinь yniiji deeşelyylgiin, jyygeerşji xariuulagdadaggyi jixenyyd geegdelnyydei olon faaktnuud xaruulagdahan baina. Projeektne xereg zuramtai bolgogdoogyi. Barilgiin tyrgen meetodyyd bolbol praaktikada ton aaliaar oruulagdana. Barilgiin indyystri xadaa aradai azaxiin geegdengi halbarinь bolzo yrgelzelheer le baina.

SSSR-ei promiişlenno barilgiin Aradai Komi ssariaaduudiiji baiguulga xadaa barilgiin bexi indyystriiiji baiguulxa, barilgiin xeregei maasternuudai kaadrnuudiiji xymyyzyylxe ba barilgiin teempnyydiiji xurdadxaxa argiiji bidenerte olgoxo baina. Aradai şine Narkomaad bolbol tarangi baihan xysenyydiiji sugluulxa, butarxai baihan oopediiji xamtaruulxa ba paartiin XVIII sjeezdeer abtahan, aguujixe barilgiin programmiiji bejelyylgede, paartiin Centraalьna Komiteedte ba Soveed praviitelьstvodo tuhalxa geeşe.

BKP(b)-ein XVIII sjeezd xadaa manai avtomobiilьna traansportiin urdaşji ugaa jixe zorilgonuudiiji tabihan baina. Bidener bolbol staalinska tabanzilnyydte avtomobiilьno tomo promiişlennostiiiji baiguulaabdi. SSSR bolbol gryzovoi maşiinanuudai yiledberiiin talaar, Jevroopodo negedexi huuriiiji ba delxei deere xojordoxi huuriiiji ezeleed baina. Manai avtomobiilьna zavooduudai konveijernyydhee, yder byri 700-haa deeşe soveed avtomobiilьnuud garana. Ton hajaxan, Rostoovna- Doondo avtosbooroçno şine zavood tabigdaa. Moskoovsko, „Kim" zavood bolbol bagalitraazna avtomobiilьnuudiiji gargaxaa beledze baina. Gurbadaxi tabanzilei eseste, manai orondo 1700 miangan avtomaşiinanuud bii bolxo.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Gurbadugaar Seessi bolbol orondoo, yiledberiiin jixe debzelteteigeer ydeşegdee. Staalinska Gurbadaxi Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida xabaadagşad bolbol orondoo beleg bolgon, plaanhaa ylyy produukciiji gargana, tyryyşiin xaxadzileigee programmiiji bolzorhoonь urid dyyrgene. Xede millioon soveed xynyyd xadaa Staalinska Gurbadaxi Tabanziliiji bejelyylxiin tula entyziaazmtaigaar azallana. Depytaaduud bolbol Kreemlevske tribyynehee, maassanuudai ulam byri urgaza baigaa politiiçeske ba yiledberiiin aktiivnostь tuxai, glaavna kapitaliis oronuudiiji ekonomiiçeska talaar, 10-15 zilde xysexe ba urdanь oroxo gehen—SSSR-ei gol ekonomiiçeska zorilgiiji ton bogonixon bolzorto şiidxexe geze xydelmerişedei, tariaaşadai, intelligeenciin ermelzelge tuxai xelehen baina. Paartiin XVIII sjeezdiin togtoomzonuud, sjeezd deere nyxer Staalinai doklaad xadaa xede millioon xynyydei soznaanida xyree. Manai oronoi azalşad bolbol promfinplaanaa dyyrgexe talaar, xabarai tarilgiiji şiidxen tygesxexe talaar, urgaslinga xuriaalgada beledxe talaar—eehedlingee yder byriin xydelmeriiji byxii oronoigoo saaşada urgaltiin tolotomo perspektiivydtei xolbolduulna. Xydelmerişe, kolxoozniq, intelligeent xadaa eerlingee azalda, aradai niite azalai xubiiji xarana, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar Seessieer abtahan zakoonuud bolbol soveed grazdaniinuudta, socialiis exe oronoigoo rilxe duraxysel gargana hezeggyi baina. (Main 30-ai „Praavdiin" tyryy bişeghee)

STAALINSKA GURBADUGAAR TABAN ZILEI NEREMZETE SOCIALIIS SOREVNOVAANI

Staxaanovska brigaadanuudai ynder pokazaatelьnuud

Ulaan-Ydiin Uhan zamai traansportiin sydoremoontno zavoodoi modobolbosoruulxa ceex xadaa ene onoi exleer gosparoxoodstvo deere tyryy huuri ezelhen jym. Myneeşji ene tyryy zergejee aldaagyi xarin, byri hain pokazaatelьnuudiiji xaruulna. Tus ceexiin staxaanovska brigaadanuud bolbol main xojordoxi xaxad soo ugaa ynder pokazaatelьnuudiiji tuilaza, abhan socialiis ujalganuudaa ylyylen dyyrgehen bainad.

3 xynyydeer byridehen modo darxalalgiin nyxer Baalьşanai brigaada xadaa yiledberiiingee plaaniiji 200 proc. dyyrgexeer ujalga abhan aad, main xojordoxi xaxadaingaa yiledberiiin programmiiji 392 proc. dyyrgeze, socialiis ujalgaa 200 proc. şaxuugaar ylyylhen baixa jym.

Tereşelen, modo darxalalgiin, nyxed Riazaanov, Liaagin gegşedei brigaadanuud bolbol bahal nileedgyi hain pokazaatelьnuudtaigaar xydelmerilhen baina gebel, Riazaanovai brigaada—267 proc. (150 proc. dyyrgexiin ujalga abhan baigaa), Liaaginai brigaada—267 proc. (ujalganь 150 proc.) g.m. xaxad hariingaa yiledberiiin plaaniiji dyyrgehen baixa jym.

Tus ceexiin soloto staxaanovec nyxer Grigoorьjev (stooliroor xydelmerildeg) bolbol obrazcoovoor xydelmerilne. Tere xadaa yiledberiiingee daabariiji 200 proceenthoo dooşo bişe dyyrgexiin ujalga abhan aad, tereenei 400 proc. xyrter byyrgeze, bahal ujalgajaa ylyylhen baina.

Dursagdagşa brigaadiinxid ba staxaanovec nyx. Grigoorьjev bolbol tuilahan amzaltanuudaa bexidxexe, ulam hainaar xydelmerilxe g. m. naiduulba. Manai ede novaatornuudai yiledberiiin şine şine amzaltanuudiiji tuilaxa baihandanь jamar hezeg baixab.

Orloov.

Baakenşçiguudta anxaralaa tabixa

Paroxoodoi hainaar jabalga xadaa baakenşçiguudhaa (uhanai baidaliiji şinzegşed ba uhanda eldeb signaalna temdegyydiiji xegşed) duldiidalsana. Tiimehee, tedeende ton serьjoozno anxaral tabigdaxa johotoi. Gebeşji, Selengiin paroxoodstviin ypravleeni bolbol tedeende bolьşeviig anxaralaa tabinagyi. Zişeelebel, Tookskodoxi storzovoi poostiin baakenşçig nyx. K. S. Şaadrin gegşe iigeze xeerene:—Minii baihan storzovoi poosto xadaa mynee boltor invintaarь, laampa, fonaarь, loodka g. m. zyilnyydeer ton dutamag xangagdanxai. Todorxoilon xelebel 30 fonaariin orondo miil 17 fonaarinuud bii jym. Arai geze xojor loodkotoi hemdi, teed, tedemneişji ton xuuşarhan ba muu bolonxoinuud.

Gadna, uhanai baidal ba tereenei gynzegei gyixeneinь tuşaa jaaraltai medeenyydiiji xyrgelge bolbol telefoongyi baihan deerehee, ton udaardag. Bi xadaa 7 kilomeetriin gazarta jabagaar oşozo tere medeenyydiiji ygedeg bainam,—gene.

„Zabagaazka" geze storzovoi poosto bolbol bahal xeregtei zyilnyydeeree xangagdaagyi baina. Uhanai erjede baiza, storzovoi poostiin slyyzbiiji jabuulxa gerşji ygei baixa jym. Baakenşçiguudai dunda kylьtyyrne ba poliitmaassovo xydelmerinyyd muusa tabigdanxai. Yngerxedee, gazeed zurnaalnuudşji abtanagyi.

Iimehee dursagdagşa dutuunuudiiji ene darii usadxaza, kaadrnuud — baakenşçiguudiiji anxaralaar xyrieelxe ba tedenei xydelmeridenь tuhalxa xeregtei. Zygeer, Selengiin paroxoodstviin politotdeel ba profsojuuzna organizaacanь bolbol baakenşçiguudai dunda politmaassovo ba profsojuuzna xydelmerinyydiiji yrgen dalaistaigaar jabuulxa, tedenei baira, baidal ba ysloovijinь haizaruulxa ujalgatai baina.

Xazagaajev.

Tyryy komaandanuud

Selengiin gosparoxoodstviin paroxoodoinь komaandnuud bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsozo, eehed xoorondoo socialiis doogovornuudiiji batalaa hen. Ene zileinь navigacioonno xydelmeri exilheer nileed udaan bolbo. Tyryy komaandnuud bolbol abhan ujalganuudaa dyyrgened. Hain pokazaatelьnuudiiji xaruulnad.

Zişeelxede, „Majakoovski" paroxood (kapitaaniinь nyxer Kaznaçeejev) xadaa mai hariingaa aşaa zeelgiin plaaniiji 120 proc. dyyrgbe. „Udaarnig" (kapitaaniinь nyx. Mixailov)—115 proc. dyyrgebe. Ene komaandanuud bolbol byri hain pokazaatelьnuudiiji tuilaxiin tula byxii xysejee ba dotoroingoo argabaidaliiji mobiliizovaalza baina.

Xedii iime gebeşji, Selengiin gosparoxoodoi nileed olon paroxooduudiinь aşaa zeelgiingee plaaniiji dyyrgenegyi. Zeegdexe johotoi aşaanuudiinь, priistaniinь gemeer, belen bişe baina. Ene xadaa aşaa zeelgiin plaaniiji, byxii deerenь tahaldalda oruulxiin ajuuliiji bii bolgono. Tiime tula, Selengiin gosparoxoodstviin xytelberilxii xydelmerilegşed bolbol eneen tuşaa ton serьjooznoor anxaralaa tabiza, navigacioonno xydelmeriiji bolьşeviigşelen xytelberilxe johotoi.

C. Dor.

Şirem şudxagşadai amzalta.

Ulaan-Ydiin PVRZ-gei şirem şudxaxa ceexiin obryvnoi ceexiin staxaanovcuud bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaanida orolsohon jym. Yiledberiin ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulxiiji naiduulhan ba ene talaar konkreetne ujalganuudiiji abahan bainad.

Mynee mai hara dyyrebe. Tedenei staxaanovska meetodeer xydelmerilheneinь ba abhan ujalganuudaa jamaraar dyyrgeze baihanainь rezylьtaaduud eli todoor xaragdaba. Obryyvşçigaar xydelmerildeg, nyx. Baagin gegşe main xojordoxi xaxadaingaa yiledberiiin daabariiji 350 proc. dyyrgebe. Myn baha obryyvşçigyyd, nyxed Kyleşeev—372 proc., Nyrbiizev —235 proc., promiivşçiguud, nyxed Şuxlaancev—189 proc., Grinçiyk—199 proc. g. m. xaxad hariingaa yiledberiiin daabarinuudiiji dyyrgehen baina.

Mynee yjede, socialiis doogovornuudai jamaraar dyyrgegdeze baihanainь şalgaltanuud xadaa tus prolioodoi kollektiiveinь dunda bolzo baina. Dursagdagşa staxaanovcuud bolbol prolood ba ceex soogoo tyryy huuri ezelhen baiba. Tiigeed, ulam hainaar xydelmerilxiiji naiduulhan bainad.

Omaarov

Socialiis sorevnovaaniiin rezylьtaad

Burmontoorgiin sisteemedexi № 20 magaziin (direektoriinь nyx. I. I. Peesterev) bolbol Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete sociaaliis sorevnovaanida orolsohonoi reezylьtaadta, abahan socialiis ujalganuudaa sag yrgelze ylyylen dyyrgee.

Tus magaziin xadaa 1939 onoi 1-dexi kvaartal soo 2170 miangan tyxerigei tavaaroobo rood xexe plaantai baihan aad, 2300 miangan tyxerigei tavaarooborood xeze plaanaa 106 proc. dyyrgee.

Nyxer Peesterevei xydelmeriee hainaar tabihanainь tula, Burmontoorgiin direekce xadaa tereeniiji 2000 tyxerigeer şagnaba.

Myn tereşelen, hain pokazaatelьnuudiiji xaruulhan № 22 magaziin (direektoriinь nyxer L. M. Moşkooviç) bolbol 1939 onoi 1-dexi kvaartal soo 2100 miangan tyxerigei tavaaroobo rood xexe plaantai aad, 2811 miangan tyxerigei tavaaroobo rood xeze plaanaa 104,1 proc. dyyrgee.

S. C.

ZURAG DEERE: *Ulaan-Yde goorodoi huragşanar gorodskoi saadta.* *(Peesterovei foto).*

Ed tovaaraar xangalgiiji erxim hain bolgoxo

Mıxar-Şiber. Nikoolьskiin selьpoogoi xojor otdeleeninyyd xadaa manai Sagaan-Şuluutain somon soo bii jym. Nege otdeleeniinь, somon soogoo egeel tomo kolxoz bolxo Staalinai neremzete kolxoozoi kolxoozniguudiiji obsluuzivaldag baina.

Ene selьpoo, tereşelen, Staalinai neremzete kolxoozoinь dergedexi otdeleeni bolbol xabarai tarilga ba paar xaxalalga deere xydelmerilxe baigaa, tus kolxoozoi kolxoozniguudiiji, kylьtyyrne xudaldaagaar xysed xangaltaigaar obsluuzivalxa şadaagyi jym.

Yngerxedee, kylьtstaan deerenь, yder byxende xereglegdexe, todorxoilon xelebel, saaxar, miilo, maxoorka, papiroos, şiire g. m. ed tovaaraar oroidooşji xudaldagdadaggyi baixa jym. Zygeer, tereeniiji organizovaalxa ysloovinuud, argabaidalnuud ba kolxoozniguudai zyghee erliitenyydiji baihan baina.

Iime tula, paar xaxalalga deere, xydelmerildeg kolxoozniguudiiji ed tovaaraar xangaxanь ton şuxala geze Nikoolьskiin selьpoogolxid medexe johotoi.

CERENEI.

Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede kandidaaduud

BARGAZANAI AIMAGHAA *)

36. Kaac Leoonti Mineejeviçiiji,—Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi zagahabarigşa—1938 ondo zagahabarilgiingaa plaaniiji 149 proceent dyyrgehen gexe gy, ali 53,75 ceent. zagaha barihan.

37. Goriaaçinska selьsoveedei, „Svoboodnii pyytь" geze zagahabarilgiin kolxooziiji, ene kolxooz bolbol zagahabarilgiin gyrenei plaaniiji ylyylen dyyrgehen gebel: 1937 ondo 48400 tyxerigte zagaha barixa plaanaa ylyylen dyyrgeze 511540 tyxerigte barihan; 1938 ondo 73000 tyxerigte barixa plaantai aad, 95000 tyxerigte zagaha barihan.

38. Şaadrin Appolinaari Ryfaanoviçiiji,—Goriaaçinska selьsoveedei, „Svoboodnii pyytь" kolxoozoi tyryylegşe, tus kolxooz bolbol zagaha barilgiingaa zebsegiiji 2 gubşuuraar nemeehen ba azalta yder byriinь doxood xadaa 5 tyxerighee 10 tyxerig xyrter ba zagahaar 2,5 kgr. xyrter nemehen baina. Zagahabarilgiin plaaniiji 1937 ondo 109% ba 1938 ondo 111% dyyrgehen.

39. Ryypeşev Geraasim Ivaanoviçiiji,—„Svoboodnii pyytь" kolxoozoi zagahabarilgiin brigaadiin brigadiir—1938 ondo zagahabarilgiin plaaniiji 173% dyyrgehen gebel: 42 ceent. barixiin orondo, 72 ceentner bariaa.

40. „Şiilikov Vasilii Jegooroviçiiji—„Svoboodnii pyytь" kolxoozoi zagahabarilgiin brigaadiin brigadiir—1938 onoi zagahabarilgiin zunai sezoon soo brigaadaaraa 550 ceent. zagaha barixiin orondo, 675 ceent. zagaha barihan.

41. Boçkarioov Nikiifor Afanaasьjeviçiiji, — Goriaaçinska selьsoveedei, „Svoboodnii pyytь" kolxoozoi zagahabarigşa, zilei torşo soo 42 ceentner zagaha barixa plaantai aad, 53 ceent. barixa plaanaa, 126% dyyrgehen.

42. Voolkov Vladiimir Grigoorьjeviçiiji, — Goriaaçinska selьsoveedei, „Svoboodnii pyytь" kolxoozoi zagahabarigşa, zilei torşo soo 42 ceent. zagaha barixa plaanai orondo 63 ceent. barixa, plaanaa 169% dyyrgehen baina.

*) Exiinь dyyniiin 3-nai noomerto.

Traaktorna brigaadanuudta hain ysloovi xeregtei

(Manai speciaalьna korrespondeenthee)

Tarilgiin xydelmerinyyd, paar xaxalalga ba tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji agrotexniiçeske erxim bolzorto dyyrgexe jabadalda, traaktorna brigaadanuud bolbol nileed jixe udxaşanartai baina. Uşaranь, xydee azaxtin sloozno maşiinanuud ba traaktorai teexnikiiji şudalhan kaadrnuud bolbol xydelmeriiin hain ysloovitoi baigaa haa, yder byxeneigee noormiiji xeden daxin ylyylen dyyrgexe argatai baina.

Eneen tuşaa zişee xaruulxada, Xoriiin MTS-iin №4 traaktorna brigaada (brigadiiranь nyx. Batuujev) bolbol xabarai tariigiin xydelmenrihee exileed, paar xaxalalgiin dyyreter kolloosno xojor traaktor, nege „ÇTZ"—xamta gurban traaktortaigaar garza, Zdaanovai neremzete kolxoozdo xydelmerilhen baina. Ene brigaada bolbol xydelmeriiingee tyryyşiin yderhee exilze, azalai byteesiin ynder pokazaateлnuudiiji xaruuldag baigaa gebel: tus kolxoozdo, xabarai tariigiin yjede 200 gektaar gazar eldyyrilxe doogovortoi aad, 285 gektaar gazar eldehen baina. Gadna, paar xaxalalgiin xydelmeride ene brigaada bolbol byriş hain zişeeteigeer xydelmerilze, azalaigaa byteesiiji ulam deeşelyylheneinь rezylьtaadta tus kolxooz bolbol paar xaxalalgiingaa plaaniiji aimag soogoo tyryyn (main 23-da) dyyrgeze şadaa.

Ene brigaadiin traktoriist nyx. Gomboojev bolbol azalai ynder byteesiin erxim pokazaatelьnuudiiji xaruuldag baigaa gebel, yder byxende 11 gektaar gazar xaxalhan baina (nege ydereinь noormo xadaa 7 gektaar baigaa). Gadna, nyx. Gomboojev bolbol ene xabarai xydelmeride jabaxa zuuraa, 3 ceentner 17 kilogramm goriuuça ekonoomilhon baixa jym.

Xoriiin MTS-iin №4 traaktorna brigaada bolbol yiledberiiin iime hain pokazaatelьnuudiiji xaişan geed tuiladag baigaab? Zdaanovai neremzete kolxoozoi tyryylegşe nyx. Gomboojev xadaa yiledberiingee yder byxenei programmiiji dyyrgexe ba ylyylen dyyrgexiinь tula traakrorna brigaadada hain ysloovi baiguulza şadahan: traaktorai ba pricepnoi maşiinanuudai zizexen detaalьnuudta biişixan zahabarinuudiiji kolxoozoigoo kyzneeceer sag dariidanь darxaluuldag ba traktoriistnuudai ediee xooliiji negeş tahalduulaagyi g. m. baina.

Myn, ene MTS-iin № 13 traaktorna brigaada xadaa azalai byteesiin talaar, muu bişe pokazaatelьtai. Tus brigaadiin traktoriist nyx. Ceden Zamsuujev bolbol xabarai xydelmeride jabaxadaa, eeriingee smeene soo 116 gektaar gazar eldyyrilhen ba 8 ceentner 85 kilogramm goriuuça ekonoomilhon baina.

Zygeer, tus MTS-iin traaktorna olonxi brigaadanuudta, xydelmeriiin hain ysloovi baiguulagdaagyi deereheenь, tede xadaa yiledberiingee daabarinuudiiji dyyrgeze şadadaggyi baina. Zişeelxede, № 2 traaktorna brigaada (brigadiiranь nyx. Atiaakşin) bolbol tariigiin yjede azalai byteesiin hain pokazaatelьnuudiiji xaruuldag, yiledberiingee noormiiji dyyrgedeg baihan bolboşji, paar xaxalalgiin xydelmeri deere geegdeltei jabana. Uşaranь, ene brigaadiin traaktornuudanь tekyyşçe remoontdo oruulagdangyi, paar xaxalalgada gargagdahan baina. Iimehee, traaktornuudanь sag soogoo xysed xydelmerilnegyi.

Gadna, kolxoozuud ba ilangajaa kolxoozoi pravleeninyyd bolbol traaktorna brigaadada, tedenei xydelmeriee sag bolzor soonь dyyrgexe jabadaldanь hain ysloovi baiguuldaggyi baina. Xoriiin MTS-eer obsluuzivalagdadag „Kraasna pobeeda" ba Kiirovei neremzete kolxoozuud bolbol traaktorna brigaadiin traktoriistnuudta zoxistoi, dulaan baira baiguulaagyi, ediee xooliinь 3-4 xonogto tahalduuldag ba edeb tuhalamza yzyyldeggyi baina. Ede kolxoozuudai tyryylegşener bolbol traaktorna brigaadanuudaigaa xer-zerge xydelmerilze baihan tuxaiнь honirxoxiin tulada brigaada deerenь jiredegşjigyi, jireeş haa ailşad mete sag zuura baigaad le mordodog gurimtai.

Uşar iimede, ynder urgaiin tylee temeseliiji şiidxexe—tariigiin, paar xaxalalgiin ba urgasa xuriaalgiin yjede traaktorna brigaadanuudta hain ysloovi baiguulza, tedenei azalaigaa byteesiiji deeşelyylxe jabadaldanь serьjoozno anxaralaa tabixa—byxii MTS-iin direekcenyydei ba kolxoozuudai xytelberiilegşedei tyryyşiin zorilgo myn.

B. Zaapov.

Xuriaalgiin amzaltiiji erxim beledxel şiidxene

Xoriiin MTS bolbol tariaa xuriaalgada jabaxa 10 kombainanuudtai jym. Ene yderei baidal deerehee xaraxada, 5 kombainanuudanь remoontologdozo, speciaalьna komlissaar şalgagdahan baina. Gebeşji, ylehen 5 kombainanuudaiнь gurban motoornuud remoontologdolon bolboşji, ede kombainanuudaiнь byxii agregaaduudanь mynee xyrter remoontologdozo şadagdaagyi baina.

Gadna, molotiilkonuudai remoont byriş geegdeltei. Mynee baigaa 13 molotiilkiinь oroidoo 2-нь remoontdo orohon baixa jym. Myn, nege traaktorna zaatkatai baihan aad, terenь yngeregşe namarai xuriaalgahaa xoişo, oiroo xyrtegyi xebtene.

Ene MTS-iin direektor nyx. Vasilьjev gegşe urgasa xuriaalgiin maşiinanuudiiji ertenhee remoontolzo, sociaiiis poolinuudai namarai xydelmerinyydiiji sag bolzortonь dyyrgexe zoriigiiji hain medehen bolboşji, myneeder remoontiin xydelmeriiji opetatiivnaar xytelberilze, hainaar organizovaalza yşee şadaagyi, xarin „sag erte" geed, hanaa amarxan huuna. B. On.

Likbeezei xydelmeriiji darii haizaruulxa

1939 onoi ijyyliin 10 xyrter yzeg bişeg medexegyiji esesien dyyrgexiin tula, kolxoozuud, selьsoveedyyd ba predprijaatinuud byxen, yzeg bişeg medexegyiji likvidaacalgiin konkreetne plaanuudiiji tabixa, sociaiis sorevnovaaniiji yrgeneer delgeryylxe, ene xydelmeride bagşanariiji ba aktiivuudiiji xanduulxa, g. m. xydelmerinyydiiji praktiiçeske bejelyylxe ujalgatai baibaşji, zarim selьsoveedyydei ba kolxoozoi tyryylegşener ene xeregte xaişa xereggeer xandana.

Zişeelxede, Xori. Aşangiin somon dotor 53 xyn yzeg bişeg medexegyi ba baga medexe 81 xyn bii bolboş, likbeezei xydelmeri mynee xyrter xangaltagyigeer jabuulagdana.

Tus somonoi Leeninei neremzete kolxoozdo yzeg bişeg medexegyi 8 xyn ba baga medexe 29 xyn baihan aad, nahatanai hurguulida bygede xanduulagdaagyi, likvidaatornuudiinь tusxaita azaldaa oroogyi, ondoo xydelmeride jabaza bainad.

Myn ene somonoi „Dryyzbe", „Kraasna poveeda" ba Çmiitd kolxoozuudta likbeezei xydelmeri byri jabuulagdanagyi.

Dam. Zam.

Likbeezei xydelmeri hainaar jabuulagdana

Muxar-Şiber, Sutain somonoi Staalinai ba Kaarl-Maarksai neremzete kolxoozuud bolbol yzeg bişeg medexegyiji likvidaacalxa xeregei ton jixe poliitiçeske udxaşanartaiiнь medeze, paarti ba praviitelьstviin gargahan bolzor soo, kolxoozniguudaa bygediiji graamotna bolgoxiin xoinohoo jixeen oroldogo gargazа baina.

Staalinai neremzete kolxooz xadaa nege hariin turşa soo 15 xyniiji yzeg bişeg medexe bolgozo gargaad, yldegşe 7-8 xynyydiiji ijyyliin negen boltor yzeg bişegte hurgaxiin tula, likbeezei zaniaati taharaltagyi jabuulza baina, (likvidaatoriinь Bata Badmiin).

Myn Kaarl Maarksai neremzete kolxoozdo 20 xyn yzeg bişeg medexegyi baihan aad, edenei 10-iinь yzeg bişeg medexe bolbo, yldegşe 10 xynyydiinь ijyyliin 1 boltor bygediiji hurgaxa şadaxabdi geze kolxoozoi pravleeniinxid bejee ujalgalhan baina.

Şoidoonov.

ZURAG DEERE: Selengiin aimagai, Teelьmenei neremzete kolxoozo ynieenyydei haalga.

(TASS-iin fotoxroonika).

Партиин историие шудалхадаа сагаа зубөөр хэрэглэхэ

Партийна пропагандые эмхидхэхэ тухай ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1938 оной ноябриин 14-нэй тоггоолһоо хойшо хэдэн арбаад, зуугаад мингган партиина ба партиина бэшэ большевигууд болбол „ВКП(б)-эйн историин хурянгы курсые" узэхэдээ Ленин Сталинай эхин источнигуудые хэрэглэнэ.

Эдэнэй тоодо Селенгын пароходствын большевигууд хадаа „ВКП(б)-эйн историин хурянгы курсые" шудалхадаа Марксизма-Ленинизмын зохеолнуудай классигуудые хэрэглэдэг гэбэл, олон нхуэд эллэб хундэнууд ушаралнуудтай дайралдадаг байна.

Зарим нхуэд хадаа сулөөтэй сагаа зубөөр организовааляа шадаагуй дээрэһээ партиин историие шудалха сулөөтэй саг тон хомор байна гэдэг ушарнуудшье байха юм.

Большевизмын историие шудалхадаа гансахан лэ „хурянгы курсые" ба хэдэ хэдэн Марксизма-Ленинизмын зохеолнуудай классигуудые уншаад дуурэхэ бэшэ, харин энэ хадаа Марксизма-Ленинизмын зохеолнуудай классигуудые шудалха ба энэ һургаалай удхыень „практическэ асуудалнуудые шыдхэхэдэ хэрэглэжэ шадаха болхо" (М. Калинин).

Иимэһээ, партиина ба партиина бэшэ большевигууд болбол партиин историие системэтическэ гунзэгыгөөр шудалха ёһотой.

Манай пароходствын коммунистнууд нхуэд Климов, Гуцоль, Клименко ба бусад болбол ехэ худэлмэритэйшье һаа, партиин историие сагургэлжэ шудалнад, эдэ нхуэд большевизмын историие шудалха талаар план табинхай. Пландаа эхин источнигуудые художественно литератуурэнуудые, лекци ба консультацинуудые хараалаһан байха юм. Эдэнэй жэшээгээр партиина бэшэ нхуэд Димитрева, Борзов, Ковалев ба бусад партиин историие шудалжа байнад.

Эдэ нхуэдууд хадаа турууршээр манда сулөөтэй саг олдодоггуй һэн, мунөө партиин героическэ историие шудалхые хусэжэ байхадатнай сулөөтэй саг олдохо гэжэ хэлэнэд.

Селенгын пароходствын партийна ба партийна бэшэ большевигууд болбол эдэ нхэдһөө жэшээ абажа, партиин историие шудалалгада серьёзноор хандахань шухала байна.

Н. Казагаев.

Советскэ союз дотор

МХАТ-ын юбилейнэ спектакль

Майн 29-да, Сталино городто МХАТ спектакль табиба. Мхатовцууд хадаа 1904 оной январиин 17-һоо хойшо, „Вишнево сад" гэжэ спектаклине 800 дахин харуулаа. 1200 зрительнууд, СССР-эй арадай артистка, Раневскаягай рольдо наададаг, О. Л. Книппер—Чеховагай сцене дээрэ гаража дахь, нэрьемэ аплодисментэнуудээр амаршалба. Ольга Леонардовна хадаа энэ рольдо 35 жэлдэ таһалгаряа угэй наадажа ябана.

Театрай зал соо, олон горнягууд, металлургуудууд, советскэ интеллигенцинууд суглараа. Туруушиин радта эхэнэрнуудэй ангелинскэ гайхамшаг бригада, өөһэдынгөө орденоносец бригадир Нади Ангелина туруутэйгээр һуунад. Эдэнэр артистнуудай гайхамшаг һайнаар наадахынь адагалжа, тэдэнэрые халуунаар аплодировална.

В. И. Немирович—Данченко хадаа МХАТ-ын юбилейнэ спектакльдэнь дашарамдуулан,—„Вишнево садые" табихын тула Станиславскиин буха гайхамшаг худэлмэриие һанана ба манай художественно знамние нимэ хатууугаар барижа ябаа Ольга Леонардовнада халуун баярые хургэнэб"—гэһэн амаршалгын телеграмма эльгээһэн байна.

20 Мянган туристнууд

Кабардино-Балкарида, июнин 1-нээ туристскэ сезон эхилээ. Энэ сезон соо, энда 20 мянган туристнууд хулеэгдэжэ байна. Туристнуудэйнь гол группэнь Нальчик—Тегенекли, Бего ба Сванетын дабаагаар хундэлэн Сухума хуртэр ба Нальчик—Тегенекли—Пятигорск эдэ маршрудаар ябаха байна.

Кизелова хада, хухэ нуур, Адыл-су ба онлоош газарнуудаар массово экскурсэ организовалагдаха байна. Мунөө жэлэй альпинистскэ сезон соо Эльбрустэ гарxахаа гадна, 4860-һаа 5184 метр ундэртэй сайта хада Безингиевскэ стенада гараха байна.

Soveed xudaldaanai priincipiiji xazagairuulba

Jaruuna. Main 20-oi yder Egetiin selьpoogoi ba endexi MTS-einь dergedexi otdeleeniide byd, sai g. m. ed tovaarnuud abtahan baina. Ene abtahan ed tovaariiji xudaldalga xadaa Egetiin MTS-ei direektoriiji politiiçeske talaar orologşo nyx. Tyizev gegşiin tailabariaar xegdehen baina.

Jyyb gebel, ooçeredьto baihan, nyxed Naidanai Cerenzab, Zambalai Cezelme, Gombiin Balzama ba busadta (MTS-ei xydelmerişedte), tere ed tovaarnuudhaa ygyylengyi, Ooçeredьdo baigaagyi, MTS-ei apparaadta xydelmerildeg xynyydei spiisog zoxioon tabiza, tere spiisogeerenь xudalduulhan baixa jym.

K. X. N.

X. Namsarain.

BURIAAD FOLЬKLOOR TUXAI

Aman yge damzahaar jirehen, buriaad-mongoloi folьkloor bolbol nileed baljalig geze, honirxogdodog baina. Jyrenxii folьkloor geeşe xede xeden janzada xubaagdaxa baina, zişeelxede, yliger, taabari, ontoxon, jyreel, xoşon yge, onihog yge, duun gexe mete yseen bişe xubinuudta xubaagdana.

Folьkloor bolbol udxa, yge ajalga, sag baidal, amitan zonoi azabaidal ba oron niutagai zan zanşalai erxede bariidaza garhan baixa uşartai.

Zygeer, folьkloor bolbol lama beegei, bajad nojodoi aaşa abariiji, ygeitei jaduunarai hanal sedxil ba jadaraliiji, xaruulhaar jirehen baina. Tiime tula, zailaşagyi angiiin şanartai, gaixamşag xursa temeselei oşo badarhan zyilnyydeer nebterhen baina, tailbarilan xelexede, „Zud bolxodo noxoi

targalxa,

Zobolon bolxodo lama

targalxa"!

„burxanta gazarta
Booxoldoi olon"
„Xaanta gazarta
Xaatarzan olon",

gexe mete onihog ygenyyd deerehee eli xursaar, aliş sagta xaragdadag baixa jym.

Buriaadai folьkloor dotor xamagai jixe yrgen xubiiji ezelhen, ton jixe honin zyileer byridehen xubinь bolbol, yliger geze baixa. Yliger gedegei jyrenxii baidaliiji xaraad yzebel, myn le xeden yje gy, ali xeden janziin şatanuudta xubaagdadag. Zişeelxede: yliger, ontoxon ba jabagan yligerxenyyd gexe mete tylebyyd deere ilgaran nereleegdexehee gadna, duulaza, tyyreexe xeledeg yligernyyd baha baixa jym.

Ede bolbol bygededee arad zonoi azal baidalai urgalta, unalta ba xubilaltanuudtai niagta bariidan, ynge baiguulaltiingaa talaar baha le xubilhaar jirehen baixa jym. Barimtanь gexede, Baigal dalain xolto bediin Buriaaduudai dundaxi tomo-tomo yligernyydiiji abaad yzebel, xeden dabxar ordon ger, xeden zuun bazaar, soboor, altan myngen samovaar gexe zergiin zyilnyydiiji xelelseze garhan baixadanь, Baigal dalain urda bejiin Buriaadai dunda, yndegen sagaan ger gexe meiiji dursadag baigaa. Aradai dundaxi folьkloor bolbol negen gazartaa togtoşood baidaggyi, xarin eeriingee yje saguudhaa şineer helьbegdeze, şineer urgaza, şine dyrse xelbernyydiiji olzo abdag baina. Gexiin xamta, xyrge huugaa naaciin ba azaxiingaa talaar tyrel, erdem kylьtyyriingee talaar tyrel, angiin talaar tyrel agun jixe orod aradhaa abtahan yliger, ontoxonuud xadaa Buriaad bolşohon zyilnyyd ali olon baidag. Zişeelxede: „soloomon Daviid xaan", „Doloon Vaanьka", „Partavei Paraaviç" gexe mete baina. Eneenhee gadna, Enedxeg, Tybedei, xitadai gexe mete eldeb tuuza namtarnuud gexe gy, şazanai nomuud dotor bişegdeed, buriaad aradai dunda aman yge damzan, yliger ontoxon mete xelsegdeze jabaxahaa gadna, tyrelxi aradai dundahaa garhan zarim yliger ontoxonuud xadaa şazanai vlijaanida abtaşood, terenei tuhada xereglegdedeg baigaa. Barimta bolgon xelexede: „Şidite xyyr", „Yligerei dalai" gexe mete Enedxegei zoxioolnuudiiji lamanar asarza, şazanai zebseg bolgohon baigaa: „Gaxai bagşa", „Doloon elbişen" „modoşiin xybyyn modogo" gexe mete olon zyilnyydei şazanai udxaşanaranь nileed hularza, aradai folьkooroi nere abxa teeşee dyteleze jabahan baixa jym.

Buriaadai yligernyydei baidal tuxai xaraad yzebel, Booxonoi, Exired-Bulgadai ba Xoriiin buriaaduudai dunda xelsegdeze jirehen yligernyydei gol baiguulaltanь jyrenxii deeree, nileed oiroxon baixa bolboş, niutag-niutagai xeledeg, xeeredeg dyre-zanşal daxuulza exildeg ba dyyredeg baixa:

„Şagaabaritai şagaabaritai
turadaa belei,
Şangaar yligeree xelexee
jaalai"...

„Beelei ygei byleende,
Behen ygei heldeende",

gexe mete exilxedenь, Xoriiin niutagta baha le, yliger byxeniiji exilxedee;

„Zaxiin modonoi
Zagzar baixada,
Zagal ulaan guranai
Inzagan baixada",
„Hyn dalain şalbaag baixada,
Hymber uulain boldog
baixada",

„Gaxain targanda
Gazarai gedxende"

geze baha nege janzaar exildeg baina. Gexehee gadna, zosoodo udxiingaa talaar, yliger byxen beje bejehee xedii ondoo gebeş, tereenei unan gojooltonь gexe gy, nairuulganь ton adalinuud baidag:

„Dalan taban tobşotoi
Dar magnai degeltei,
Xajaabşiin şineen
Xara boobor malgaitai,
Xabaha tulama
Xabtahan myngen behelei,
Zagahan niurgatai
Zandan bulagair gutaltai"...
„Borzo myngen boghotoi
Erzii myngen erxintei",
„Erzii myngen stool deer
Ediieenei haiji edibe.
Ulaan myngen stool deer
Undiin haiji uuba"

gexe mete nege janzaar yliger byxeniiji xeleze yngerdeg baina. Iime deerehee, jyrenxii Buriaad yliger bolbol nere toogoingoo talaar, ton jixe baijalig baixa bolboş, yge nairuulgiingaa talaar, olonxidoo nege janzaar dabtan xelegdeze baidagaad, nairuulgiingaa talaar yeitei mete hanagdaxa baibaş, ynendee tiime bişe bolno. Jyyb gexede urdanь: negen talaaraa, manai yligerşedei hula baihan şaltagaan; xojordoxi talaaraa, manai azabaidal, erdem kylьtyyrtiin ynder bişe baihanai şaltagaan; gurbadaxi talaaraa, lama beenerei ba bajad nojodoi joho zuram, nyged bujan gexe mete eldeb xuurmag agitaciionno xydelmerinyydei dolgindo daragdahan şaltagaanuud; dyrbedexi talaaraa, buriaadai yligernyyd xadaa erdem kylьtyyriin zygheer jamarş tuhalamzagyigeer, gansaxan le aradai aman yge deere, yni udaan sag doter xadagalagdan jabahan bolboş, yligerşedei erxede abtan, tedenei xoorondiin duuriaalga daxaşahan, gexe zergiin xeden olon şaltagaanuudiiji tooloxo bolxo jym. Saaşanь, buriaadai yligernyyd xadaa xeden olon zil dotor aradai aman yge damzaza, martagdangyi ene xyrtee jirehen gaixaltaixan zyilnyydiiji todoruulan xelexenь berxetei mete baibaş, xedexen ygeer todorxoiloxodo, aradai yliger bolbol tyrelxiiin gaixamşag xursa ujuuntai xynyydei zoxioolnuud baixahaa gadna, tere zoxioolnuudai dotor xuuşarasgagyi mergen udxanuud ba ygenyyd baiza, busad yligernyyd dotor bainhan tere ygee zyi'nyydte tatagdan oşozo gy, ali nilleze, ondoo zoxioolnuud bolon narizaza jirehen baigaa xa gexe hanagdana. Eneeen deerehee bodoxodo, nege yliger xadaa xojor ondoo bolon xubaagdaxa gy, ali xojor yliger negedehen temdegtyyd yzegdexe baina. Zişeelxede, jamar negen geroigoor exilhen yliger, ondoo geroigoor dyyredeg gy, ali ygeiş haa, nege geroi xede-xeden daisadtai dailaldahan tusxai bylegyydte xubaagdaza dyyredeg ba byriş ondoo neretei bolşohon gy, ali xojor ondoo yligernyyd—adali neretei bolşohon zyilnyyd baidag uşarhaa, ene bolbol yligernyydei nilleze ba taharza baihanai gerşenyyd bolno. Nerlexede: „Xaraltuur xaan", „Şandaabol mergen" gexe mete yligernyyd nege geroigoor exileed, ondoo geroigoor dyyrehen baina. „Sagaadai mergen", „Alamza Mergen" gexe mete yligernyyd xeden olon daisadtai dailaldaza, xedexeden bylegte xubaagdahan baina. „Xybşiin şineen xyxe sooxor moritoi, xyxeltyyr mergen", „Xyregşe ynieenhee tyrehen xyxeltyyr mergen" gexe xojor yliger nege neretei aad, xojor ondoo yliger baihataigaar bolş, ede xojoroi nillexiin şaltagaan byridexe baihan temdeg yzegdehen baina. Ene metiin zyilnyydiiji şinzen yzebel, tonş elixen tailbarinuud garxa tula, jyrenxiidenь manai buriaad yligernyyd ba folьkloor tuxaida gynzegii ba yrgeneer xabaadaza şinzexehee gadna, jamar jamar (uradxalnuud), zaanr buriaad folьkloorto baidagiiji azaglan, mynee jamar şine folьkloor jamaraar garxa baihanai tuxaida ba jamar ondoo zyilei bii bolxo ba bolxiin temdegyydiiji tanin olzo abxanь tonş şuxala bolxo baina.

Харюусалгата редакторай орологшо Г. ДАШИЦЫРЕНОВ

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря 3-23, Сельхозотдел— 7-55, Промотдел — 5-07.

БМАССР-эй НКМП-эй типографи. Уполглавлит № 791